

REFERAT Nærings- og eierskapsutvalget 2019-2023 d. 01-11-2022

Mødedato Tirsdag d. 01. november 2022 kl. 09:30

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Tilskudd Fremtidens Havvind 2023.....	3
Møtedokumenter.....	5
Rettet emisjon i Agder Næringssselskap AS.....	9

Punkt 64/22: Tilskudd Fremtidens Havvind 2023

Bilag

220826 Søknad Fremtidens Havvind

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2022027429
Saksbehandler Morten Lauknes

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Nærings- og eierskapsutvalget	01.11.2022	64/22

TILSKUDD FREMTIDENS HAVVIND 2023

NÆRINGS- OG EIERSKAPSUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 01.11.2022 SAK 64/22

Nærings- og eierskapsutvalgets vedtak:

Kristiansand kommune bidrar til fellesprosjektet Fremtidens Havvind med kroner 1 449 207 for 2023 med de forutsetninger som kommer frem av saksfremstillingen. Midlene bevilges fra næringsfondet.
(Enst.)

Følgende leddsetning på side 4 strykes:
«og at næringsansvarlig i de andre kommunene i vestfylket som er med å finansiere i prosjektet også får tilbud om å delta på lik linje.»
(Enst.)

Forslag:

Ordfører Jan Oddvar Skisland, AP, fremmet følgende forslag:

«Følgende leddsetning på side 4 strykes:
«og at næringsansvarlig i de andre kommunene i vestfylket som er med å finansiere i prosjektet også får tilbud om å delta på lik linje.»»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ordfører Jan Oddvar Skisland, AP, sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

01.11.2022

Punkt 2022000045-110: Møtedokumenter

Bilag

Komplett innkalling Nærings- og eierskapsutvalget 01.11.22

Sakliste Nærings- og eierskapsutvalget 01.11.22

PROTOKOLL NÆRINGS- OG EIERSKAPSUTVALGET

Dato: 01.11.2022
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 64/22 - 65/22
Møtets varighet: Kl. 09.30 til 11.15
Møteleder: Ordfører Jan Oddvar Skisland

Til stede:

Jan Oddvar Skisland (AP)
Mali Steiro Tronsmoen (SV)
Erik Rostoft (TVP)
Reidar Heivoll (SP) for
Renate Hægeland (H)
Terje Ø. Pettersen (H)
Jørgen H. Kristiansen (KRF)

Forfall:

Mira Thorsen (MDG)

Til stede fra administrasjonen:

Økonomidirektør Terje Fjellvang for kommunedirektøren
Kommunalsjef for eierskap
Kommunalsjef for næring
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Professor i økonomi Roy Mersland, UiA

Kl. 09.30 – 10.10

Oppfølging av eiermøte for Kristiansand havn IKS fra 18.10.22 ved Kim H. Holum og Roy Mersland

- Kort oppsummert: Kristiansand kommune eier to foretak og det bør forventes utbytte fra begge
  - Kristiansand Havn IKS – eierskap 80%
  - Kristiansand Havn KF – eierandel 100%
- Oppsummert og anbefalinger

Deretter spørsmål og kommentarer.

Det fremmes en sak for nærings- og eierskapsutvalget.

Kl. 10.10 – 10.40

Næringsoppdatering ved Geir A. Haugum

- Havvind
- Hva kan Agder tilby?
- Delegasjonsbesøk
- Hydrogen
- Pumps & pipes - Utvikling på tvers av bransjer
- Store industriaktører – utslipp – dialogmøte, Glencore 24.10.22
- Bærekraftig forretningside-konkurransen
- Relocation Agder
- E-handel senter – vekstsenter
- Ombruk av emballasje
- Næringsstrategiarbeid, innspill og inspirasjonsrunde til Trondheim, Bergen og Stavanger
- Utfordringer for større nyetableringer
- Teamet
- Teamnæring – forvaltning – hvem er vi?
- Hvem blir vi sammenlignet med

Deretter spørsmål og kommentarer.

64/22 Nærings- og eierskapsutvalgssak:
Tilskudd Fremtidens Havvind 2023
(ark.nr. 2022027429)

Nærings- og eierskapsutvalgets vedtak:

Kristiansand kommune bidrar til fellesprosjektet Fremtidens Havvind med kroner 1 449 207 for 2023 med de forutsetninger som kommer frem av saksfremstillingen. Midlene bevilges fra næringsfondet.
(Enst.)

Følgende leddsetning på side 4 strykes:
«og at næringsansvarlig i de andre kommunene i vestfylket som er med å finansiere i prosjektet også får tilbud om å delta på lik linje.»
(Enst.)

Forslag:

Ordfører Jan Oddvar Skisland, AP, fremmet følgende forslag:

«Følgende leddsetning på side 4 strykes:

«og at næringsansvarlig i de andre kommunene i vestfylket som er med å finansiere i prosjektet også får tilbud om å delta på lik linje.»»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Ordfører Jan Oddvar Skisland, AP, sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

65/22

Nærings- og eierskapsutvalgssak:

Rettet emisjon i Agder Næringssselskap AS

(ark.nr. 2022024427)

Nærings- og eierskapsutvalgets vedtak:

1. Kristiansand kommune deltar i emisjonen i Agder Næringssselskap.
  2. Kristiansand kommune tegner aksjer for en million kroner.
  3. Midlene hentes fra disposisjonsfond for næring hos Business Region Kristiansand.
  4. Kristiansand kommune ber om at det etableres en valgkomite for selskapet.
  5. Kristiansand kommune ber selskapet om å påse at det er et flertall med næringsfaglig kompetanse i styret.
- (Enst.)

Kort informasjon ved ordfører Jan Oddvar Skisland

Nærings- og eierskapsutvalget vedtok enstemmig å unnta orienteringen fra offentligheten Kl. §11-5b

- Status havvind
- Andreas hus

Møtet hevet.

Punkt 65/22: Rettet emisjon i Agder Næringssselskap AS

Bilag

2022024427-1 Emisjon i Agder Næringssselskap 2528886_1_1

2022024427-1 Investeringsstrategi vedtatt 180122 2528889_1_1

Signert årsregnskap Agder Næringssselskap 2020

Årsberetning og årsregnskap 2021 SIGNERT

Invitasjon til å delta i en rettet emisjon i Agder næringssselskap AS

Vedtak FT, Sak 21_22, Emisjon i Agder Næringssselskap

Dato 20.oktober 2022
Saksnr.: 2022024427-3
Saksbehandler Stein Otto Daatland
Godkjent av Geir A. Haugum
Bernt Jørgen Stray
Camilla B. Dunsæd

Saksgang
Næring- og eierskapsutvalget

Møtedato
1.november 2022

Rettet emisjon i Agder Næringsselskap AS

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune deltar i emisjonen i Agder Næringsselskap.
2. Kristiansand kommune tegner aksjer for en million kroner
3. Midlene hentes fra disposisjonsfond for næring hos Business Region Kristiansand
4. Kristiansand kommune ber om at det etableres en valgkomite for selskapet.
5. Kristiansand kommune ber selskapet om å påse at det er et flertall med næringsfaglig kompetanse i styret.

Sammendrag

Agder Næringsselskap vil gjennomføre en rettet emisjon på 50 millioner kroner. Alle kommuner i Agder er invitert til å delta. Kristiansand kommune vil gjennom deltakelse i Agder Næringsselskap kunne bidra til å bedre tilgangen til risikokapital i regionen i tråd med mål i strategisk næringsplan. Dette kan bidra til innovasjon, næringsutvikling og nye arbeidsplasser i regionen. Investeringsstrategien møter i henhold til den juridiske vurderingen de krav som stilles for at det offentlige kan investere på denne måten.

Vedlegg:

Emisjon i Agder Næringsselskap
Investeringsstrategi vedtatt 180122
Signert årsregnskap Agder Næringsselskap 2020
Vedtatt FT, Sak 21_22, Emisjon i Agder Næringsselskap
Årsberetning og årsregnskap 2021 SIGNERT
Invitasjon til å delta i en rettet emisjon i Agder næringsselskap AS

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Det vises til invitasjon fra Agder Næringssselskap om å delta i en rettet emisjon i Agder Næringssselskap AS, mottatt 5.juli 2022 fra daglig leder Wenche Fresvik.

Agder Næringssselskap tilbyr risikovillig kapital til vekstkraftige gründerbedrifter i Agder. For å møte det som opplyses å være «en betydelig etterspørsel etter investorkapital» besluttet styret i Agder Næringssselskap å gjennomføre en rettet emisjon på 50 millioner kroner. Agder Næringssselskap har ikke satt noen nedre grense for tegning for at emisjonen skal gjennomføres.

For å innhente denne kapitalen retter selskapet seg særlig mot eksisterende eiere, kommunene i tidligere Vest-Agder og banker/finansinstitusjoner i Agder som i dag ikke er medeiere i selskapet. Agder næringssselskap skal gjennom sine investeringer støtte opp om handlingsplanen for Agder 2030 og det er ønskelig at eierskapet skal speile hele landsdelen. Det skal investere i selskaper som har sin adresse i Agder.

Avklaringer som er gjort blant eiere

Emisjonen er politisk behandlet i Agder fylkeskommune hvor et samlet fylkesting vedtok en deltakelse fra fylkeskommunen på inntil 26,1 millioner kroner. Dette innebærer at Agder fylkeskommune vil opprettholde sitt majoritetseierskap på 52 prosent etter gjennomført emisjon.

Sparebanken Sør og DNB har vedtatt at de deltar i emisjonen med til sammen 7 millioner kroner. Arendal kommune, eier 4,47% av selskapet i dag og går inn med ytterligere 500 000,- i ny kapital. Valle kommune, eier 0,32% av selskapet i dag og går inn med ytterligere 150 000,- i ny kapital. Froland kommune, eier 0,49% i dag, går inn med 60 000,- i ny kapital.

Storebrand AS har en eierandel på 1,64 prosent og har takket nei til ytterligere kapitaltilskudd.

Tvedestrand kommune eier 0,82% og har takket nei til ytterligere kapitalinnskudd
Vegårshei kommune eier 0,49% og har takket nei til ytterligere kapitalinnskudd

Overstående status er per 21.10.2022.

Inviterte / eierskap

Oversikt over største eiere med eier- og stemmeandel vises på side 2 i saksfremlegget til Agder Fylkeskommune.

Av kommuner har Grimstad kommune en eier-andel på 1,64% og Arendal kommune 4,47%. Alle kommuner i tidligere Aust-Agder er eiere, men eierandelen til de øvrige kommuner utgjør under 1 prosent. Største eiere foruten Agder Fylkeskommune (52,27%) er Sparebanken Sør (10,19%) og DNB Bank Norge ASA (9,86%).

I tillegg til disse inviteres nå kommunene i tidligere Vest-Agder og banker/finansinstitusjoner i Agder som i dag ikke er eiere, til å delta i emisjonen.

Investeringer og verdsetting

Agder Næringssselskap hadde per 31.12.2021 eierandeler i 31 ulike aksjeselskap i Agder. I årsregnskapet er den bokførte verdien av disse eierandelene verdsatt til kostpris på 37,7 millioner kroner, det er således ikke tatt med en eventuell fremtidig oppside av aksjene i porteføljen.

I invitasjonen opplyses det at den rettede emisjonen gjennomføres med en emisjonskurs per aksje på 15 000 kroner basert på bokført verdi i selskapets balanse.

Historikk og andre aktører

Historisk sett har det i regionen vært relativt liten tilgang til risikokapital. Private investorer har i stor grad investert i eiendom og eiendomsutvikling.

I forbindelse med sammenslåingsprosessen av fylkene vedtok Fellesnemda i juni 2019 å videreføre Aust-Agder Næringssselskap (under navnet Agder Næringssselskap) som et landsdels investeringsselskap. Før fylkessammenslåingen var altså Agder Næringssselskap et dedikert Aust-Agder-selskap og kapitalen i selskapet kom fra Aust-Agder fylkeskommune. Det er ikke tilført kapital til selskapet utover dette. Selskapet ble opprinnelig startet på 80-tallet for å ha fokus på etablering av næringsbygg.

I vestfylket hadde man Innoventus Sør. Ifølge tidligere rådmann, Tor Sommerseth, var grunnen til at en ikke fusjonerte de to selskapene at man i vestfylket ikke ønsket å gå inn som investor i gründerselskaper.

Et vekstfond; Agder Seed med en kapital på 140 millioner kroner, ble lansert i 2022. Agder Seed er et samarbeid med de to kompetansefondene i regionen, Sparebanken Sør og Sparebankstiftelsen. Fondet konsentrerer seg om selskaper med stort vekstpotensial og forvaltes av Skagerak Capital. Agder Seed omtales av Agder fylkeskommune som et komplementerende investeringsselskap til Agder næringssselskap.

Utover dette anser Agder Næringssselskap også Innoventus Sør og næringshagene som sentrale samarbeidspartnere. I Innoventus Sør har Næringssselskapet en eierandel på 6,399% og Agder fylkeskommune eier 11,145%. Kristiansand kommune eier 3,727%.

Investering som virkemiddel

Kristiansand kommune har en visjon i Strategisk næringsplan om at næringsutvikling i Kristiansandsregionen skal bidra til vekst og verdiskaping i hele landsdelen. Et av målene er å bidra til videreutvikling av etablerer- og innovasjonsmiljøer og entreprenørskapskultur, herunder å bidra til kapitaltilgang. I så måte vil Kristiansand kommune gjennom deltakelse i Agder Næringssselskap kunne bidra til å bedre tilgangen til risikokapital i regionen. Det må likevel ligge til grunn andre vurderinger enn slike mål, for at det offentlige skal kunne investere i selskaper. Dette omtales under «Juridisk grunnlag».

Juridisk grunnlag

Advokatfirma CMS Kluge har på oppdrag fra Agder fylkeskommune foretatt en vurdering av om slik støtte/investeringer som er tenkt, sett i lys av selskapets strategi, er i samsvar med statsstøttereguleringen.

Vurderingen peker blant annet på at det offentlige har mange sosiale, regionale eller politiske målsettinger, men at investeringer ikke kan begrunnes med slike hensyn alene. Investeringene må være i samsvar med *markedsaktørprinsippet*.

Forbudet mot statsstøtte i EØS omfatter tiltak som innebærer en form for *fordel* for mottakeren. Dersom det aktuelle tiltaket innebærer en økonomisk fordel som mottakeren ikke ville oppnådd på normale markedsmessige vilkår, vil det bli ansett å foreligge støtte. Det vil imidlertid ikke foreligge noen støtterettslig fordel hvor det offentlige opptrer som en regulær markedsaktør (markedsaktørprinsippet). Enkelt forklart betyr prinsippet at offentlige tiltak til fordel for selskaper kan betraktes å ikke innebære statsstøtte dersom de er gjort på betingelser som en privat investor ville ha akseptert. Hvis tildelingen ikke har tatt hensyn til markedsaktørprinsippet, vil det foreligge meldepliktig statsstøtte, som eventuelt må godkjennes av ESA før den kan iverksettes. For å vise at investeringer er i

samsvar med markedsaktørprinsippet kan det offentlige foreta sine investeringer sammen med en privat aktør og på like vilkår (pari passu-investering). Andelen trenger ikke være lik, men den private investeringen bør være 20-30 prosent for å synliggjøre at det er en reel investering. (I investeringsstrategien sier selskapet at dets eierandel i all hovedsak ikke skal overstige 34% av porteføljeselskapets totale aksjeandel.)

CMS Kluge vurderer at dersom næringssselskapet investerer i samsvar med investeringsstrategien, vil det være i overensstemmelse med markedsaktørprinsippet. Det ligger i strategien andre hensyn enn de rent økonomiske, men disse kan altså ikke alene være førende. Det forutsettes at de særskilte vilkårene for pari passu-investeringer er oppfylt. Hvis ikke vil det avgjørende være dokumentasjonen og begrunnelsene som nedfelles i forkant av en investering, og at dokumentasjonen viser at det foreligger utsikter til avkastning som svarer til den risikoen som tas.

Økonomiske konsekvenser

Inntil 1 million kroner hentes fra disposisjonsfondet (næringsfondet) for næring hos Business Region Kristiansand. Disponible midler i fondet vil da gå tilsvarende ned.

Vurdering

Kristiansand kommune vil gjennom deltakelse i Agder Næringssselskap kunne bidra til å bedre tilgangen til risikokapital i regionen i tråd med mål i strategisk næringsplan. Dette kan bidra til innovasjon, næringsutvikling og nye arbeidsplasser i regionen. Investeringsstrategien møter i henhold til den juridiske vurderingen de krav som stilles for at det offentlige kan investere på denne måten.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

1. Kristiansand kommune deltar i emisjonen i Agder Næringssselskap.
2. Kristiansand kommune tegner aksjer for en million kroner.
3. Midlene hentes fra disposisjonsfond for næring hos Business Region Kristiansand
4. Kristiansand kommune ber om at det etableres en valgkomite for selskapet.
5. Kristiansand kommune ber selskapet om å påse at det er et flertall med næringsfaglig kompetanse i styret.